

Нємцева Н. С., Нємцев Е. М. (Покровськ, Україна)

ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

У тезах розглянуто принципи розвитку педагогічної творчості у процесі підготовки майбутнього педагога початкових класів, проаналізовано принципи, що впливають на становлення вчителя.

Niementseva N., Niementsev E. (Pokrovsk, Ukraine)

PRINCIPLES OF DEVELOPMENT OF PEDAGOGICAL CREATIVITY OF PRIMARY CLASS TEACHERS

In theses, the principles of the development of pedagogical creativity in the process of training a future primary school teacher are considered, and the principles affecting the development of a future specialist are analyzed.

У сучасних умовах боротьби за суверенітет і державну цілісність України гостро постає питання розвитку змістожиттєвих цінностей у процесі професійної підготовки майбутнього педагога, а саме учителя початкових класів. У зв'язку із цим, пріоритетною цінністю виступають засоби та принципи, що впливають на педагогічний процес з огляду на гарантування кінцевого результату.

Звичайно, розвиток педагогічної творчості майбутнього вчителя початкових класів регулюється принципами, що відображають закономірності розвитку психічних властивостей і якостей, що виникають під впливом процесу професійної підготовки.

Як зазначають першоджерела, принцип – це основне вихідне положення будь-якої теорії, навчання, науки, світогляду, теоретичної програми; внутрішні переконання людини, що визначають ставлення до дійсності, норми поведінки і діяльності. У філософії принцип – першооснова, провідна ідея, основне правило поведінки, тобто принцип – центральне поняття, основа системи, що представляє узагальнення і поширення будь-якого положення на всі явища тієї області, яка вивчається.

У зв'язку з проблемою, що досліджується, при розвитку педагогічної творчості учителя молодших класів необхідно розглянути принципи творчого саморозвитку. Отже, принципи творчого саморозвитку особистості розкривають зв'язки між процесом самовиховання і процесом саморозвитку особистості: принцип гармонійного розвитку, принцип проблемності, принцип релаксації, принцип врахування сильних та слабких сторін, властивостей, творчих здібностей особистості, принцип рефлексії. Зазначені принципи орієнтують студентів на застосування тих або інших прийомів, що дозволяють керувати власним зростанням.

Сучасна професійна освіта, надає право майбутньому вчителю обирати власний шлях розвитку, що впливає, на наш погляд, на принципи педагогічної творчості, адже це є необхідною умовою для вчителя початкових класів. У першу чергу, це допоможе розкрити внутрішній творчий потенціал, тому викладачам під час підготовки майбутніх фахівців слід передбачити співвідношення змісту професійної діяльності викладача і самовизначення майбутнього фахівця, зосередитись на одному із варіантів змісту методів впливу, стилю керування і взаємодії. Особливу увагу слід звернути на важливість досягнення комунікативної гармонії, узгодженості, відповідності, переживань і взаємодії.

Зважаючи на дослідження науковців, а також власних результатів дослідження, звертаємо увагу на фактори, закономірності й процеси розвитку творчої діяльності у процесі навчання, у зв'язку із цим пропонуємо принципи, що забезпечують цілеспрямовану діяльність викладача вишу з розвитку педагогічної творчості майбутнього учителя початкових класів у процесі його професійної підготовки: принципи співтворчості викладача і студента; принцип рефлексії; принцип евристичного середовища; принцип варіативності позицій у діяльності студента; принцип інтеграції педагогічного ментального досвіду викладача і студента; принцип саморозвитку творчої індивідуальності.

Зважаючи на сучасні вимоги та зміни в освітньому процесі майбутній учитель початкових класів повинен реагувати на зміни парадигми в освіті: від «людини освіченої» до «людини культури» (В.С. Біблер) [1].

У процесі одержання студентами знань, умінь, навичок, вирішується задача «перемотування культури з безособової форми загальності в особистісну форму культури індивіда». Саме ці зміни призведуть до змін у вихованні та навчанні молодого покоління.

Принципи розвитку педагогічної творчості розвиваються з природною властивістю людини, саме природною потребою в розмаїтті свого існування, своєю життєдіяльністю, способів вираження власного «Я», у зв'язку з тим, що кожен майбутній педагог – це, насамперед, індивідуальність. Згідно з дослідженнями Е.П. Варламової, зауважимо, що «можливості культивуватися в спілкуванні реалізуються безпосередньо в актуальному процесі творчості шляхом здійснення рефлексивних зусиль, докладені особистістю для переосмислення і перетворення конкретних проблемно-конфліктних ситуацій». Встановлюється пріоритет на власні зусилля, докладених особистістю для переосмислення і перетворення конкретних проблемно- конфліктних ситуацій» [2].

Таким чином, звертається увага на власні зусилля у формуванні творчого потенціалу, тому майбутній спеціаліст прагнутиме виявляти самостійність у багатьох життєвих ситуаціях. Це сприятиме не лише професійним навичкам, а й знадобиться у «професійному житті».

Ми бачимо, що принципи повинні передбачати дії викладача щодо передачі свого педагогічного досвіду студентам для формування власного педагогічного досвіду. Обмін досвідом сприятиме подальшому розвитку педагогічної творчості майбутнього учителя початкових класів. Творчість вчителя багато в чому обумовлена специфікою його діяльності, яка носить публічний характер, здійснюється в певній аудиторії і вимагає уміння управляти своїми почуттями і настроями. Взагалі, педагогічний процес пов'язаний з постійним творчим пошуком, оскільки вчителів доводиться діяти

в умовах різноманітних педагогічних ситуацій, що змінюються. При цьому творчий процес набуває двостороннього характеру: з одного боку, творчість вчителя, з іншої – на основі вживаних ним стимулюючих методів виникає творча діяльність учнів. Творчий стан необхідно підтримувати і зробити творчий пошук спільним колективним прагненням вчителя і дітей. Природно, що їх творча діяльність не може проявитися відразу, але педагог поступово, крок за кроком залучає дітей до цього, викликаючи потребу в самостійності суджень і оцінок, будить ініціативу і творчу фантазію.

Отже, принципи підготовки вчителя початкових класів до творчої педагогічної діяльності розуміємо як об'єктивний творчий процес, який має відповідати сучасним тенденціям розвитку вищої освіти України з огляду на інтеграцію у європейський освітній простір, досягненням психолого-педагогічної науки і педагогічної практики та зумовлюватися специфікою й закономірностями процесу розвитку та саморозвитку особистості.

ЛІТЕРАТУРА // ЛІТЕРАТУРА // REFERENCES

1. Библер В.С. Диалог культур: философия, психология, педагогика//Газ. «Первое сентября»,1998 – 186с.
2. Педагогическое образование для XXI века. – М., 1994. – 186с.